

Johdanto

Erilaiset uskonnolliset perinteemme kutsuvat meitä edistämään rauhan kulttuuria. Uskonnot edistävät rauhaa, joka perustuu niiden kokonaisvaltaiseen käsitykseen elämän pyhydestä ja ihmiselämän loukkaamattomasta arvosta. Rauha ja oikeudenmukaisuus kuuluvat yhteen, samoin totuus ja sovinto. Rauha merkitsee ravintoa nälkäisille, tukea köyhille, hoitoa sairaille, vapautusta sorretuille ja ääntä syrjään sysätyille. Rauha merkitsee suojaa väkivallalta sekä sotien ja aseellisten konfliktien vaihtumista kehitykseksi ja kansakuntien rakentamiseksi..

Jokainen yksittäinen kulttuuri on ainutlaatuinen, se voidaan nähdä joukkona jaettuina merkityksiä ja arvoja, jotka ohjaavat elämisen tapoja. Käsitteellä ”rauhan kulttuuri” me tarkoitamme sellaisia rauhaan liittyviä merkityksiä ja arvoja, jotka erilaiset kulttuurit voivat laajasti jakaa. Rauhan kulttuuri rakentuu siis erilaisuuden varaan ja kunnioittaa maailman erilaisia kulttuureja. Koska uskonto liittyy läheisesti kulttuuriin, se on elintärkeä lähtökohta rauhan kulttuurin vaalimisessa.

I: Uskontojen rooli rauhan kulttuurin edistämisessä

1. Uskontojen hengellinen ulottuvuus: Uskonnot vaalivat ihmisyyttä harjoittamalla aitoa rauhaa tavoittelevaa hengellisyyttä. Rauhan toteutuminen koskee niin jokaista uskovaa kuin koko ihmiskuntaa. Tämän rauhan voima voi näkyä kykyinä kestää sietämätöntä, löytää toivoa toivottomuudessa ja antaa anteeksi sellaista, mikä tuntuu anteeksiantamattomalta. Tämä voima ilmenee myös kauneuden ja hyveiden vaalimisena.
2. Uskontojen eettinen ulottuvuus: Uskontojen hengellisestä syvyydestä kumpuavat miljoonien ihmisten elämää ohjaavat eettiset järjestelmät. Uskonnollisilla johtajilla on arvovaltaa yhteiskuntien kaikilla tasoilla, kun he puhuvat sellaisista rauhan kulttuuria tukevista arvoista, joilla on laaja kannatus useimmissa uskonnollisissa perinteissä. Näihin arvoihin kuuluvat jokaisen loukkaamaton ihmisarvo, oikeudenmukaisuus, myötätunto kärsiviä kohtaan, huolenpito maailmasta ja sen elämästä sekä sitoutuminen väkivallattomuuteen.
3. Uskontojen sosiaalinen ulottuvuus: Uskonnollisilla perinteillä on pysty- ja vaakasuorien rakenteidensa kautta ainutlaatuisia kanavia vaikuttamiseen sekä ajatusten- ja näkemystenvaihtoon. Jokaisessa kaupungissa ja kylässä on ihmiset yhteen kokoava sakraalitie: kirkko, moskeija, synagoga, temppeli tai gurudwara. Sakraalitie liittyy erilaisten verkostojen kautta toisiin, muualla sijaitseviin sakraalitieihin ja edelleen sekä kansallisiin että kansainvälisiin uskonnollisiin yhteisöihin. Näin ihmisten – miesten ja naisten – tarpeet tulevat kansallisten ja kansainvälisten johtajien tietoon, ja kansalliset ja kansainväliset näkemykset levittyvät paikallistasolle. Kaikki uskonnolliset perinteet painottavat lasten ja nuorten koulutuksen, opastuksen ja kasvatuksen merkitystä. Tämä uskontojen sosiaalinen ulottuvuus luo merkittävästi edellytyksiä viestinnälle ja sen myötä rauhan kulttuurin edistämiseksi.
4. Uskontojen kulttuurinen ulottuvuus: Kaikki uskonnot ovat läheisesti sidoksissa kulttuuriin. Tulkitsemalla pyhiä tekstejä ja traditioita ja soveltamalla niitä uusissa olosuhteissa uskonnot voivat edesauttaa rauhaa tukevien perinteiden kehittämistä. Näin ne sitovat yhteen menneet, nykyiset ja tulevat sukupolvet. Suorasti ja epäsuorasti uskonnot

kertovat aina uudelleen tarinat, jotka muodostavat uskovien identiteetin ja määrittelevät heidän suhteensa toisiin. Uskonnollisilla kertomuksilla on voima sekä vahvistaa että haastaa asioiden nykyinen järjestys.

II: Rauhan kulttuurin osatekijät

1. Rauhan kulttuuri merkitsee tapaa elää yhdessä sellaisessa yhteiskunnassa, joka takaa kaikille ihmisarvon. Rauhan kulttuurissa tunnustetaan miesten ja naisten yhtäläinen arvo, samoin kuin kaikkien yhtäläinen arvo katsomatta etniseen tai uskonnolliseen taustaan. Rauhan kulttuuri tukee vastuuta ympäristöstä ja oikeudenmukaisuutta sukupolvien välillä. Se läpäisee keskinäiset suhteemme sekä paikallisesti että maapallonlaajuisesti.
2. Rauhan kulttuuri edistää suvaitsevuuksia ja vuoropuhelua. Suvaitsevuus voi auttaa yhteisymmärryksen saavuttamisesta erimielisyyksissä. Suvaitsevaisuus vahvistaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa lausutut arvot. Sen ei pitäisi merkitä sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden hyväksymistä eikä ihmisten omien vakaumusten hylkäämistä tai heikkenemistä. Suvaitsevaisuus merkitsee vapautta omaan vakaumukseen ja sen hyväksymistä, että toisillakin on omansa. Aidosta suvaitsevuudesta seuraa uskonnonvapauden tunnustaminen. Rauhan kulttuuri johtaa vuoropuheluun ja kannustaa tuntemaan, kunnioittamaan ja arvostamaan toista, kuten lausumme Berliinissä laatimassamme uskontojen välistä vuoropuhelua koskevassa julistuksessa (2008). Suvaitsevuus kunnioittaa toisen ihmisen arvoa..
3. Kaikissa kulttuureissa on konflikteja, mutta niiden ei saa antaa johtaa väkivaltaan ja sortoon. Eturistiriidat ja vastakkaiset näkemykset eivät itsessään ole uhka rauhalle. Ne haastavat yhdistämään luovasti erilaiset intressit. Rauhan kulttuurissa jokaisen tulisi pyrkiä muokkaamaan eturistiriitatilanteita sellaisiksi, että niissä ilmenevä voima ja dynamiikka kanavoituisivat rauhaa ja yhteisymmärrystä edistävään luovaan kehitykseen.
4. Rauhan kulttuuri perustuu vastavoroisuudelle ja yhteiselle turvallisuudelle. Rauhan kulttuuri ruokkii keskinäistä kunnioitusta, jossa jokaisella on loukkamaton paikkansa yhteiskunnassa. Rauhan kulttuurin edistäminen merkitsee yhteisen turvallisuuden käsitteen tarkastelemista yhdessä. On ymmärrettävä, että yksilöiden ja ryhmien hyvinvointi ja turvallisuus riippuvat siitä, miten ne muiden kohdalla toteutuvat. Näin todettiin vuonna 2006 Uskonnot rauhan puolesta -järjestön kahdeksannessa yleiskokouksessa sekä G8-huippukokouksen yhteydessä pidetyssä Uskonnollisten johtajien huippukokouksessa Japanin Hokkaidossa 2008.

III: Kymmenen sitoumusta rauhan kulttuuriin

Eurooppalaisina uskonnollisina johtajina me sitoudumme edistämään rauhan kulttuuria:

1. Tutkimme, painotamme ja vaalimme niitä omien perinteidemme hengellisiä voimavaroja, jotka tukevat rauhan kulttuurin perusarvoja. Kannustamme tulkitsemaan vastuullisesti sellaisia kirjoituksia ja uskonnollisia perinteitä, joilla olemme aiheuttaneet ristiriitoja ihmisten välille.
2. Johdamme omalla esimerkillämme ratkomalla sekä keskinäisiä ristiriitojamme että edustamiemme uskonnollisten perinteiden sisäisiä ristiriitoja etsimällä rauhanomaisia keinoja kääntääksemme konfliktit mahdollisuuksiksi käydä

vuoropuhelua ja tehdä yhteistyötä.

3. Edistämme ihmisten hengellistä kasvua uskonnollisissa perinteissämme ja kehitämme uskontojemme kasvatustehtävää; kannustamme ihmisiä edistämään rauhan arvoja yhteiskunnassa ja osoittamaan käytännössä kunnioitusta niitä kohtaan, joilla on toisenlainen uskonto, vakaumus tai näkökulma.
4. Varmistamme, että rauhan kulttuurin arvot tunnetaan siellä, missä lapsille tarjotaan uskonnollista kasvatusta ja opetusta. Näin varmistamme, että uusilla sukupolvilla on varttuessaan hyvät edellytykset kohdata sellaisten moniarvoisten yhteiskuntien haasteet, joissa eritaustaisten ihmisten on elettävä rauhassa keskenään.
5. Etsimme poliittisissa toimintaympäristöissämme keinoja rauhaa rakentavien käytäntöjen ja päätöksenteon tukemiseksi. Korotamme yhdessä äänemme uskontoja erottavien raja-aitojen yli väkivaltaa lietsovia ja vuoropuhelua estäviä voimia vastaan.
6. Rohkaisemme kaikkia uskonyhteisöissämme käytännön laupeudentyötä tekeviä näkemään itsensä rauhan kulttuurin lähettiläinä ja löytämään näin intoa vahvistaa ja kehittää tätä konkreettista välittämisen muotoa uskonnoissamme.
7. Viemme eteenpäin uskontojen välistä vuoropuhelua kaikkien Euroopan kansojen keskuudessa ja kaikilla tasoilla, paikallisyhteisöistä kansalliselle ja kansainväliselle johtotasolle. Kehotamme kaikkia ottamaan huomioon uskontojen välisen vuoropuhelun periaatteet, jotka julkistettiin Berliinin kokouksemme julkilausumassa (Berlin Declaration on Interreligious Dialogue (2008)).
8. Tarkastelemme kriittisesti uskonyhteisöjemme tapoja ja käytäntöjä ymmärtääksemme, miten ne voivat muodostua esteeksi rauhalle. Sitoudumme vuoropuheluun niiden kanssa jotka kuuluvat omiin uskontoihimme, mutta harjoittavat niiden perinteitä rauhanomaista rinnakkaiseloä rikkovalla tavalla. Tarvittaessa vastustamme heitä.
9. Olemme avoimia yhteistyölle kaikkien rauhan kulttuurin perusarvoja tukevien hyvän tahdon ihmisten ja instituutioiden kanssa, olivatpa ne uskonnollisia tai ei.
10. Jatkamme etsintäämme yhdessä ja teemme tämän julistuksen sisältöä tunnetuksi uskovien keskuudessa koko maanosassamme ja laajemmallekin yleisölle. Sitoudumme pysyvästi sen arvoihin ja ajatuksiin. Ymmärrämme, että rauhan kulttuuri voi ajan mittaan toteutua vain jos uusia sukupolvia kasvatetaan siihen ja jos ne oppivat sekä nykyisten sukupolvien virheistä että niistä näkemyksistä, joita meille on kertynyt uskontojen välisestä vuoropuhelusta ja käytännön yhteiselämästä.